

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

13.11.2019

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

§ 119 21.8.2019

Asianro 576/06.00.00/2019

§ 191**Ruskon kunnanvaltuuston aloite - Ruskon terveystaseman ja neuvolan aukioloaikojen joustaminen****Päätöshistoria**

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 21.8.2019 119 §

Johtava ylläääkäri Arto Raassina ja ylihoitaja Jaana-Sofia Saarinen 6.8.2019:

Ruskon kunnanvaltuustolle on jätetty 25.3.2019 Ruskon demariryhmän aloite, jossa Ruskon demareiden valtuustoryhmä esittää Ruskon terveystaseman aukioloaikoihin joustoa. Aloitteessa esitetään, että 2 x viikossa neuvolan ja terveydenhoitajien vastaanotot jatkuisivat klo 18.00 asti.

Aloitteessa esitetään terveystaseman aukioloaikojen muutosta, mutta aloite kohdistuu ilmeisesti kuitenkin neuvolaan, joka toimii samassa rakennuksessa, mutta on terveystasemasta erillinen yksikkö.

Terveydenhoitajat ottavat nyt jo vastaan joustavasti sovitusti klo 16.00 jälkeen sekä Raisiossa että Ruskolla. On parempi, että näitä aikoja on edelleen sopimuksen mukaan, eikä turhaan päätettynä ja sidottuna tiettyihin päiviin.

Neuvoloissa on ollut myös iltavastaanottokokeilu sekä äitiys- että lastenneuvolassa vuonna 2018. Äitiysneuvolan osalta tämä toimi hyvin ja siis edelleenkin aikoja annetaan myös klo 16 jälkeen (ja ennen klo 8.00), mutta lastenneuvolan osalta kokeilu todettiin huonoksi. Päiväkotipäivän jälkeen pieni lapsi ei jaksanut keskittyä terveystarkastuksen vaatimiinkin tehtäviin. Lisäksi lapsi on usein päiväkotipäivän jälkeen nälkäinen ja 1-1½ tunnin tarkastusta ei koettu kovinkaan hedelmälliseksi, tuli uusintakäyntejä, kun lapsi ei ollut yhteistyökykyinen. Lastenneuvolastakin saa aikoja virka-ajan ulkopuolella sovitusti, usein nämä käynnit ovat joku puuttuva rokutus tai muu kontrolli.

Syksyllä 2019 on tarkoitus aloittaa avoneuvolatoiminta, jonka yhtenä ajatuksena olisi, että tarjoamme palveluita myös 16 jälkeen jonain päivänä keskustan neuvolassa Raisiossa. Nämä ovat juuri niitä pieniä käyntejä, johon voi tulla ilman ajanvarausta. Palvelu on suunnattu myös ruskolaisille.

Iltavastaanottoaikojen yhtenä haasteena on työturvallisuus, jos työ tapahtuu yksintyöskentelyinä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

13.11.2019

Terveystalveluilla ei ole mahdollista pidentää aukioloaikoja nykyisellä henkilökuntaresurssilla. Lisää henkilökuntaa ei voida palkata, koska nykyiset terveystalveluilla tilat ovat täynnä. Näin ollen terveystalveluilla aukioloaikojen pidentäminen ei ole mahdollista.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalveluilla Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta antaa edellä olevan vastauksen Ruskon kunnanvaltuuston demariryhmän aloitteeseen

Päätös

Lautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi koska aloitteessa esitettyihin asioihin ei vastattu suoraan. Uudelleen valmistelussa toivotaan vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

1. Kuinka joustoa voidaan lisätä nykyisellä henkilöstöllä ja käyttäen olemassa olevia tiloja?
2. Kuinka paljon lähimenneisyydessä, esimerkiksi viimeisen puolen vuoden aikana, on terveystalveluilla virka-aajan ulkopuolella palveltu kuntalaisia?
3. Kuinka kuntalaisten talveluja voidaan nykyresurssilla parantaa?

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 13.11.2019

Ylihoitaja Jaana-Sofia Saarinen, ylilääkäri Sari Väinölä ja johtava ylilääkäri Arto Raassina 29.10.2019:

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta palautti asiaan uudelleen valmisteluun ja esitti kolme lisäkysymystä. Alla esimiesten vastaukset neuvolan ja terveystalveluilla osalta.

Ruskon neuvola

Terveystalveluilla käytännön kokemus lastenneuvolassa on, että aamujat ovat suosittuja.

Viime talvena lastenneuvolaterveystalveluilla teki pääsääntöisesti klo 16.30 saakka töitä, mutta myöhäisille ajoille ei ollut aina kysyntää. Satunnaisia rokotuskäyntejä tai kasvukontrolleja oli tähän aikaan. Eniten neuvolassa on ollut joustoja perjantaisin, koska terveystalveluilla menee kiinni klo 14. Monesti las-

tenneuvolaterveydenhoitaja on ottanut asiakkaan vielä klo 14. Työaika päättyy terveydenhoitajalla pääsääntöisesti klo 14.45. Jouston tarve on ollut hyvin satunnaista ja pääsääntöisesti niin, että vastaanottoaika venyy iltapäivällä klo 16 jälkeen, esim. tarkastus alkaa klo 15.30 ja päättyy 16.30. Normaalin ikäkausitarkastuksen viimeisin järkevä aloitusaika on klo 15 tai 15.30, lapset eivät jaksakaan tehdä ja keskittyä niihin myöhemmin pitkän päiväkotipäivän jälkeen. Kun lapsi ei jaksakaan keskittyä tulee uusintakäyntejä.

Työturvallisuuden ja myös potilasturvallisuuden osalta neuvolatyötä ei voida tehdä virka-ajan ulkopuolella yksin. Toimintoja pitää siinä tapauksessa laajentaa niin, että toimipaikassa on muita henkilöitä töissä. Neuvolatyöhön liittyy oleellisena osana lakisääteiset ja jatkuvat perhevalmennukset, jotka tapahtuvat pääsääntöisesti virka-ajan ulkopuolella. Mikäli perhevalmennuksen lisäksi terveydenhoitajalle tulee säännölliset iltavastaanotot, se tarkoittaa, että on säännönmukaisesti myös päiviä, jolloin terveydenhoitaja lopettaa työnsä esim. klo 14.00 tai tulee töihin klo 10.00, jotta kokonaistyöaika säilyy lainmukaisena. Tämä saattaa heikentää palveluita kokonaisuudessaan enemmän kuin nykykäytäntö, joka on kuitenkin asiakasystävällinen ja joustava.

Lastenneuvola Rusko virka-ajan ulkopuolella annetut palvelut 1.2. – 31.8.2019:

Talvikaudella viikkoon 16 asti terveydenhoitajan työaika on ollut klo 8.30–16.30.

1. Helmikuussa:

- a. 1 kerta klo 16.30 asti
- b. 1 kerta klo 16.45 asti.

2. Maalikuussa:

- a. 1 kerta klo 16.30 asti
- b. 2 kertaa perjantaisin asiakas paikalla klo 14.30 asti, jolloin terveyskeskus jo suljettuna (Terveysasema sulkee ovensa klo 14.00, terveydenhoitajan työaika 14.45 saakka eli ei ylitystä).

3. Huhtikuussa:

- a. 3 kertaa asiakas-asiaa klo.16.30 asti.
- b. kerran perjantaina klo 14.30 asti, jolloin terveyskeskus jo suljettuna, mutta terveydenhoitajan työaika 14.45 saakka.

4. Toukokuussa:

- a. 4 aamua, jolloin tultu töihin aiemmin asiakas-asian vuoksi n. klo 7.45.

5. Kesäkuussa:

- a. kerran kotikäynti vienyt enemmän aikaa ja kirjaamisineen töissä klo 16.30 asti ja toisen kerran perjantaina klo 14.45 (terveyskeskus suljettuna klo 14 jälkeen, terveydenhoitajan työaika 14.45 saakka, ei ylitystä)
- b. asiakas-asioiden kirjaamiset tms. asioiden vuoksi oltu töissä 2 x klo 16.15 asti ja kerran klo 16.30
- c. kerran tultu töihin aiemmin klo 7.45

- d. kerran asiakkaan puhelu soittopyynnön ja selvitysten vuoksi kestänyt klo 16.15 asti
  - e. kerran asiakas asiaa kestänyt klo 16.15 asti
  - f. 2 kertaa asiakas halunnut ajan klo 8, joten tultu töihin klo 7.45.
6. Heinäkuu loma-aika ei tarvetta
7. Elokuussa:
- a. kerran toimistoasioiden vuoksi klo 16.15
  - b. kerran perjantaina kotikäynti kestänyt klo 14.45, ei työajanylitystä
  - c. kerran asiakas perjantaina klo 14.30 asti, jolloin terveyskeskus suljettuna jo, ei työajan ylitystä.
  - d. kerran asiakkaan aika ollut klo 16 jälkeen, jolloin vastaanotto kestänyt kirjaamisineen klo.17.30 asti.

Äitiysneuvola Rusko virka-ajan ulkopuolella annetut palvelut 1.1. – 2.9.2019:

Arkipäivinä maanantai-torstai asiakkailla on ollut viisi kertaa tarve myöhäisempään vastaanottoon. Vastaanotot ovat tällöin päättyneet klo 16.30 tai 16.45, kirjausten kanssa työpäivät ovat päättyneet klo 17.00.

Perjantai-iltapäivisin Ruskon terveysasema sulkeutuu klo 14. Terveysneuvonan terveydenhoitajilla on pääsääntöisesti työajan lyhennykset perjantaisin ja työpäivä päättyy yleisimmin klo 14.45. Perjantain työajan pidennyksiä / asiakkaiden tarpeita on ollut kolme kertaa ja tällöin työpäivät ovat päättyneet klo 16.00. Kaikki kolme kertaa ovat olleet kotikäyntejä.

Ruskon terveysasema

Ruskon terveysaseman vastaanottopalveluita käyttää n. 60 % ruskolaisista vuosittain, lisäksi on runsaasti ulkokuntalaisia, ns. terveyskeskusvaihtajia eri kunnista käyttämässä Ruskon terveysaseman ei-kiireellisiä palveluita ja lisäksi on satunnaisia ulkokuntalaisten päivystystarpeita.

Tilat ovat tehokkaassa käytössä. Ruskon neuvolan tiloihin on juuri remontoitu hoitajan vastaanottohuone. Silti nykyiselläkin olisi tarvetta uudelle tutkimus- huoneelle päivystyksessä. Henkilökunta tekee moniammatillista tiimityötä ja terveysaseman henkilökunta, sekä lääkärit että hoitajat, ovat hyvin työhönsä sitoutuneita ja joustavia. Kiireellisiä aikoja on pyritty järjestämään aina mahdollisuuksien mukaan.

Terveysasemalla toimitaan lainsäädännön puitteissa ja ennen ajan varaimista lääkärille tehdään lain vaatima hoidon tarpeen arviointi. Lääkäriresurssit ovat niukat, neljä lääkäriä hoitaa Ruskon vastaanoton lisäksi mm. Vahdon vastaanoton, neuvolan, kouluterveydenhuollon, kotisairaanhoidon ja tehostetun palveluasumisen lääkärin tehtävät. Hallinnollisia tehtäviä, kuten esim. lausuntojen tekeminen eri viranomaisille ja kuntoutusten hankintapäätökset, on

lisäksi merkittävästi. Lääkärien jonotilanne on kuitenkin saatu pidettyä hallinnassa. Päivystykseen ajan saa pääsääntöisesti aina samana päivänä. Kiireettömän lääkärin vastaanottoajan jonoaika esim. syyskuussa oli 11 päivää.

Hoitohenkilökunta on sidottu lakisääteisiin kiireellisiin tehtäviin virka-aikana 8-16 arkipäivisin. Näitä ovat mm. hoidon tarpeen arvioinnit puhelimesta, hoitajan kiireellinen vastaanotto ja toimenpiteissä avustaminen sekä kiireellisten laboratorionäytteiden otto. Erillistä toimistohenkilökuntaa ei myöskään ole, vaan hoitajat huolehtivat vastaanoton neuvonnasta ja toimistotehtävistä. Eri-tyshoitajien vastaanottoa on yhdessä Raision terveysaseman kanssa.

Kuntouttavaan työhön on panostettu. Fysioterapeutti on paikalla yhden päivän viikossa ja hän toteuttaa apuvälineiden arvioita ja muuta fysioterapeutin vastaanottoa.

Terveysaseman asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun, eikä erillisiä pyyntöjä virka-ajan jälkeiseen vastaanotto toimintaan ole tuotu esille. Jos esim. hoitajan vastaanottoa lisättäisiin klo 16 jälkeen, jäisi joku lakisääteinen tehtävä aamulla ilman hoitajaa. Kiireellistä hoitoa vaativat potilaat hoidetaan aina valmiiksi, vaikka potilaan hoito kestäisi pitempään. Eri-tyshoitoissa, kuten influenssarokotusten aikana, on aikoja myös klo 16 jälkeen. Nykyisillä resursseilla ei laajempaa aukioloaikaa ole mahdollista järjestää.

Virka-ajan ulkopuolinen päivystys on järjestetty kaikkina vuorokauden aikoina ja myös viikonloppuisin TYKS:n yhteispäivystyksestä (ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos, nykyisin TYKS Akuutti).

- Oheismateriaali
- 3 Ruskon valtuustoaloite terveysaseman aukioloaikojen joustosta
  - 4 Ruskon kh 15.4.19 §75 pt_001.pdf

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta antaa edellä olevan vastauksen Ruskon kunnanvaltuuston demariryhmän aloitteeseen

Päätös

Marko Hurula esitti, että Ruskon terveysasemalla aloitetaan kolme kuukautta kestävä kokeilu, jossa terveydenhoitajan vastaanotto on avoinna kello 18.00 saakka kerran viikossa tietynä toistuvana viikonpäivänä. Kokeilu toteutetaan nykyisillä henkilöstöresursseilla henkilöstön työturvallisuus huomioiden. Turo Vuorenhela kannatti Marko Hurulan esitystä.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Marko Hurulan esityksen.

Tiedoksi

Ruskon kunta

